N°. 3095 — 185[illegible]

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; *franko* door het geheele Rijk.

Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG 9 JULIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 8 Julij.

Ter Tweede Kamer heeft gisteren de beraadslaging [illegible] der onderwijswet een aanvang genomen. Zij werd [illegible] door eene uitvoerige, [illegible] duidelijke diskussie over art. 21, dat de regelen bepaalt omtrent de benoeming van hoofdonderwijzers uit eene voordragt van zes personen na gehouden vergelijkend examen, alsmede van hulponderwijzers, en geeft de gevallen op waarin, en de wijze waarop die hoofd- en hulponderwijzers kunnen worden geschorst in hunne bediening of ontslagen.

Onderscheidene amendementen waren op dit art. voorgesteld. Het in de eerste plaats besprokene was dat van den heer Sloet tot Oldhuis, die verlangde dat de Koning de hoofdonderwijzers zou benoemen uit eene voordragt van den Gemeenteraad houdende minstens drie personen. Zoo zou, dus meent hij, voortgezet worden wat tegenwoordig in vele gevallen plaats heeft. Het kan bovendien, en deze aanmerking is niet onjuist, wat de godsdienstige rigtingen betreft, verhoeden, dat de minderheid door de meerderheid onderdrukt worde. Hij [illegible] ook zijn amendement [illegible] standigheden, die op de keuze van den onderwijzer invloed uitoefenen, vooral ten platten lande, als daar zijn: gunst, medelijden, enz., die dikwerf tot bewerking van den Gemeenteraad aanleiding geven; kortom hij bedoelt de zoogenaamde dorpsintrigues.

De heer Nolthenius had bezwaar tegen het amendement, 1°. omdat het te ministerieel is, daar het strekt om de benoeming van alle onderwijzers te koncentreeren in eene hand (Waarop de heer Sloet antwoordde, dat de vraag niet te pas kwam, wat ministerieel of anti-ministerieel is, maar wel die wat praktiesch goed en nuttig is.); 2°. omdat het toch niet helpt, daar de Gemeenteraad bevoegd is de onderwijzers te schorsen of te ontslaan. (W[illegible] tot zake is dan het vorige. Regel [illegible] die schorsen en ontslaan [illegible] [illegible] zijn van welke de benoeming uitgaat.)

Met van den onderwijzer een rijksambtenaar te maken, bemerkte de heer Mackay vervolgens te regt, komt men in een geheel ander stelsel dan dat van deze wet, volgens welker ekonomie het onderwijs eene gemeentelijke zaak is. Zonder dit te betwisten, vroeg de heer Sloet welk kwaad er in is dat de onderwijzer rijksambtenaar zij. Wat hem betreft, hij rangschikte den onderwijzerstand tot de edelste kategorie der ambtenaren.

De minister van Binnenl. Zaken geloofde niet, dat het amendement van den heer Sloet voegt in den zamenhang dezer wet, [illegible] een uitvloeisel van het denkbeeld, om al de kosten van het onderwijs van staatswege te doen betalen. Dit beginsel is niet dat van deze wet, ofschoon hij beaamt de stelling: dat wie de aanstelling heeft ook het ontslag moet hebben. Een ander amendement, dat van den heer Dirks c. s., is meer in overeenstemming met het beginsel dat, wie de kosten draagt ook het regt van benoeming heeft. Hier, in dit amendement, is te regt bepaald de medewerking tot de benoeming door anderen dan de Gemeente-zelve, waar deze in de kosten van het onderwijs dragen, hetgeen in Friesland het geval schijnt te zijn. Uit dit oogpunt is hij niet tegen het beginsel van dat amendement. Naar aanleiding der bedenkingen van den heer Gevers Deynoot en anderen, geloofde hij alinea [illegible] art. 21 te kunnen veranderen in dien zin, dat de voordragt tot benoeming zou bestaan uit minstens drie, en hoogstens 6 personen; dat de leden van den Raad uitgenoodigd worden tot bijwoning van het examen en ook met overneming van het amendement van den heer Dirks c. s. Hierdoor zou alinea 1 van art. 21 aldus luiden: »De hoofdonderwijzers worden benoemd door den Gemeenteraad, uit eene voordragt van minstens drie en hoogstens zes personen, opgemaakt door burgemeesters en wethouders, in overleg met den distrikts-schoolopziener na een vergelijkend examen door hem of onder zijn opzigt afgenomen ten overstaan van burgemeester en wethouders of, van afgevaardigden uit hun midden en van de plaatselijke schoolkommissie, of van afgevaardigden uit die kommissie. De leden van den Raad worden tot het bijwonen van dit examen uitgenoodigd."

Waar, overeenkomstig art. 30, de kosten van het lager onderwijs komen ten laste van [illegible] en hun regt van medewerking tot de keus van den onderwijzer, tijdens de invoering dezer wet, erkend is, kunnen zij zich door eene kommissie van hoogstens drie personen bij het examen doen vertegenwoordigen. In dit geval wordt de voordragt, ook in overleg met die kommissie opgemaakt."

De laatste periode van het aldus gewijzigde art. gaf terstond tot eenige diskussie aanleiding. Werd het goedgekeurd, dat de voordragt in overleg met de bedoelde kommissie werd opgemaakt, dan zou partikuliere of ook kerkelijke invloed, in de provincie Groningen bijv., zich bij het opmaken der voordragt kunnen doen gelden. Daartegen verklaarde zich nadrukkelijk de heer van Hoëvell, die de weglating van de laatste periode voorstelde, met welk voorstel de heer Meeussen zich vereenigde. Nadat over dit quæstieuze punt nog eenige redekavelingen in tegenovergestelden zin hadden plaats gehad, kwam het tot eene stemming eerst over de voorgestelde amendementen, vervolgens over het art. zelf. Het amendement van den heer Sloet [illegible] van [illegible] tegen 18 stemmen. Het artikel 21 werd daarna met algemeene stemmen aangenomen.

In den loop der diskussie over art. 21 werd incidenteel door den heer van Hoëvell teruggekomen op het art. waarbij een minimum als inkomen van den onderwijzer bepaald is. Hij kon zich niet ontveinzen de finantiëele bezwaren, die daaruit voor vele Gemeenten kunnen voortvloeijen. Hij was daarom op het denkbeeld gekomen om een nieuw art. 21 voor te stellen en het tegenwoordig art. 21 te laten worden art. 22. De strekking van het nieuwe artikel is om in Gemeenten, waar een grooter aantal scholen, wegens het groot aantal buurtschappen, vereischt wordt, naast eene hoofdschool zoo vele hulpscholen te vestigen als noodig is, en om daar dan aan het hoofd te plaatsen een hoofd- of hulponderwijzer op een salaris van minstens ƒ 200. Hij stelt dus voor een nieuw art. 21, van den volgenden inhoud: »In Gemeenten waarin, wegens de plaatselijke gesteldheid, een grooter aantal scholen vereischt wordt dan anders, wegens het aantal kinderen, noodig zijn, kunnen, onder goedkeuring van Gedep. Staten, behalve eene hoofdschool de noodige hulpscholen worden opgerigt, aan het hoofd dier scholen kan een hoofd- of hulponderwijzer geplaatst worden, voor wien het bedrag der jaarwedde ten minste ƒ 200 bedraagt."

De heer van der Linden deed het niet te miskennen gewigt van dit voorstel uitkomen, doch betoogde tevens dat de behandeling er van zich geredelijk bij die van art. 35 zou kunnen aansluiten. In dien geest deed hij eene motie van orde, waaraan de vergadering hare goedkeuring schonk.

Intusschen was men genaderd tot de beraadslaging over art. 22, aldus luidende:

»Het schoolonderwijs wordt, onder het aanleeren van gepaste en nuttige kundigheden, dienstbaar gemaakt aan de ontwikkeling van de verstandelijke vermogens der kinderen en aan hunne opleiding tot alle christelijke en maatschappelijke deugden.

»De onderwijzer onthoudt zich van iets te leeren, te doen of toe te laten, wat strijdig is met den eerbied, verschuldigd aan de godsdienstige begrippen van andersdenkenden. Hij prent aan de kinderen dien eerbied in en wekt hen op tot onderlinge liefde en verdraagzaamheid.

»Het geven van onderwijs in de godsdienst wordt overgelaten aan de kerkgenootschappen. Hiervoor kunnen de schoollokalen buiten de schooluren ten behoeve van de leerlingen, die er ter school gaan, beschikbaar worden gesteld.

»Waar de kinderen van het bezoeken der openbare school, uithoofde van godsdienstige bezwaren der ouders, worden teruggehouden, en deze bezwaren, na een zorgvuldig onderzoek, niet kunnen worden uit den weg geruimd, wordt, indien hieraan kan te gemoet gekomen worden door de oprigting van eene bijzondere school, tot het oprigten en onderhouden van zoodanige school, des gevorderd, hulp verleend door middel van een rijkssubsidie. Het verleenen van zoodanige subsidie geschiedt door de wet."

Welke amendementen op de drie eerste alinea's zijn voorgesteld, is reeds medegedeeld. Het eerste dat verdedigd werd, was dat van den heer Dommer van Poldersveldt, strekkende, om, aan het slot der eerste zinsnede, in plaats van de woorden: »en aan hunne opleiding tot alle christelijke en maatschappelijke deugden" te lezen: »Die opleiding strekt tevens tot opwekking van godsdienstzin, vaderlandsliefde en alle maatschappelijke deugden." Een amendement, dat ongetwijfeld de voorkeur verdient boven de dubbelzinnige bewoordingen van het art., waarvan zoo veel misbruik kan gemaakt worden en dat in zoo'n hooge mate den argwaan en de bezorgdheid van een aanzienlijk gedeelte der bevolking heeft gaande gemaakt. Het amendement toch van den heer Dommer heeft, in de omstandigheden, waarin 't wordt voorgedragen, den duidelijken zin, om alle eenzijdigheid af te sluiten, en elke partijdige rigting te weeren. En al wie onder de protestantsche leden [illegible] de voorsteller [illegible] Regering te verwerpen en [illegible] lezing van den heer Dommer in de plaats te brengen. Ook het amendement van den heer Thorbecke komt bij dat van den heer Dommer niet in aanmerking. Wel is het voorstel van den heer Thorbecke veel beter dan dat der Regering; maar 't behoudt de christelijke deugden van 1806 en daardoor blijft de deur tot misbruik geopend,

De heer Dommer heeft gewild dat alle gelegenheid tot misbruik werd geweerd. En daarom juist wil hij de *christelijke deugden* uit de wet geweerd.

Na eenige woorden ter inleiding, herdacht de heer Dommer beknoptelijk de geschiedenis van de onderscheidene voordragten omtrent het onderwijs:

1°. Het ontwerp van den heer [illegible] in art. 24, strafbepalingen [illegible] de godsdienstige begrippen [illegible] geen woord voor over het *christelijk* [illegible] straf bepalingen tegen de overtredingen der Grondwet, hetgeen hier juist het geval niet is;

2°. in de zitting van 1854 55 kwam het eerste ontwerp in van den heer van Reenen, waar, in art. 4. ook geen woord van *christelijk* voorkwam;

3°. in de zitting van 1845/56 werd het tweede ontwerp van dien heer ingediend, waarin mede in art. 21 van geen *christelijk* werd gesproken.

In die drie voordragten was dus geen sprake van *christelijk*. Ergerde men er zich aan? In 't algemeen geenszins. Doch plotselings was er eene beweging in den lande ontstaan, en zij die haar dreven, vorderden luidkeels dat het onderwijs *christelijk* behoorde te zijn. Een nieuw ministerie ging daarop [illegible] het middel, om aan die vordering gevolg te geven. En wat vond het? Eene oude bepaling, die jaren lang tot de ergste misbruiken had aanleiding gegeven, misbruiken, tegen welker handhaving van alle kanten was opgekomen, stelde het voor te bestendigen. Het gevolg daarvan zal zijn, dat de gemengde school niet zal wezen wat zij behoort te zijn, en wat spreker op zijn standpunt mag verlangen. Dat standpunt is hetzelfde, dat ingenomen is door den schrijver der brochure: *Eenige bezwaren tegen de voordragt van wet*, uitgegeven door de Vereeniging *Regt voor allen*:

»Zij (de school) moet een *neutraal* terrein zijn, waarop noch direktelijk, noch indirektelijk, ooit spraak mag wezen van iets, wat aan de godsdienstige begrippen der daarop vergaderde kinderen zou kunnen schaden.

»En de wet die dat neutraal terrein regelt? Zij moet een vredesverdrag zijn, hetwelk aan alle partijen genoegzame waarborgen geeft, dat die neutraliteit van de school niet zal worden geschonden."

Nu is de vraag hoever kan de onderwijzer gaan in de toepassing van het christelijk beginsel? Hier komt Spreker te stade de rede van den heer van Reede van Oudtshoorn. Deze zeide: »Ik ken geen Christendom zonder Christus."

Welnu, dan zou de heer van Reede willen, dat de schoolmeester in polemiek trad over Christus; maar moet er dan niet eene uitlegging aan worden gegeven en wordt men dan niet leerstellig; kan dit plaats hebben zonder kwetsing van andersdenkenden? Door dit te doen, zou men onregtvaardig en ongrondwettig handelen. Is niet al, wat gebeurd is, het gevolg van verbijstering, die heeft plaats gehad? En wat is nu het doel van hen, die in den geest van zijn amendement zijn? Willen zij de godsdienstlooze school? Neen, volstrekt niet; maar bij gebreke van hetgeen zij het liefst hadden, willen zij alleen waken tegen misbruik. Had hij alleen met den verdediger der wet te doen, hij zou niet aarzelen het christelijk beginsel in de wet te laten; maar er zijn praktijken, die sterker zijn dan de intentie van den minister. Hij heeft ook in zijn amendement gesproken van *vaderlandsliefde.* En waarom? Omdat men buiten de Kamer aan de Katholieken heeft aangewreven, dat zij hunne kinderen niet alleen het Christendom, maar ook de vaderlandsche geschiedenis onthouden. Hoe! Zijne voorouders-zelven hebben ook medegewerkt tot de groote gebeurtenissen, die ons vaderland tot roem hebben gestrekt, en zou hij dan zijne kinderen leeren die gebeurtenissen te minachten? Neen, nooit. Maar wat wil men eigenlijk? Men wil ook in de geschiedenis eenzijdigheid. Als hij b. v. neemt de geschiedenis van 1853 en hij ziet wat er van beide zijden is voorgevallen, dan ziet hij eene tegenstelling als wit en zwart. Maar als men nu na 50 jaren eene eenzijdige mededeeling in eene bepaalde rigting wenscht, is dit dan historie? Hij wil waarheid voor zijne kinderen. — Er is ook nog eene andere beschuldiging geuit, namelijk, dat de Koning niet geliefd wordt door een deel der bevolking. Spreker betreurt dergelijke kunstgrepen; zij geven een nadeeligen indruk, niet hier te lande, maar in het buitenland. Wat moet men wel zeggen als er steeds gesproken wordt van een deel der bevolking, dat vaderlandschgezind is, en van een ander deel, dat dit niet is, vooral als zich onder dat andere deel 2/5 der bevolking bevindt? Hij besluit zijne rede met te zeggen dat, ook al wordt zijn amendement niet aangenomen, hij zich gelukkig zal rekenen het te hebben voorgedragen.

De heer Thorbecke verzocht verlof zijn amendement morgen of later te mogen toelichten; hij is er heden niet goed toe bij magte. — Dit verlof werd verleend.

De heer Blaupot ten Cate lichtte kort zijn amendement toe dat strekt om in de 3e alinea achter de woorden: „worden gesteld", te laten volgen: „door den Gemeenteraad, [illegible] hoofd der school bevindt, alsmede den distrikts-schoolopziener, daarover heeft gehoord."

Puntig en *ad rem* was veel van hetgeen vervolgens de heer van Lynden in het midden bragt. De inlassching van het woord *christelijk* is voor hem eene onaannemelijke bijvoeging; het zal niet alleen tot zwarigheden in de praktijk, maar ook tot groote dubbelzinnigheid aanleiding geven, vooral na de onrustbarende uitingen in de gewisselde stukken. Spr. vreest juist, dat niet de wet, maar de praktijk eene schoolgodsdienst zal invoeren. We kennen (bepaaldelijk aan den kant van het Protestantismus — had hij er kunnen bijgevoegd hebben) eene groote verscheidenheid van Christendom; hier in deze Kamer, heeft men een Christendom van de heeren Bosscha, ten Cate, Nolthenius en Schimmelpenninck van der Oye, die thans afwezig is; het zijn alle van elkander verschillende soorten van Christendommen, die echter ieder voor zich in de uitdrukking *christelijk* zal meenen kunnen berusten.

Wat alinea 2 betreft, z. i. is eerbiedsbetuiging geen zwijgen. Maar hoe zal men den onderwijzer kontroleeren? In de meeste gevallen zal men dan de kinderen moeten hooren; want als de schoolopziener tegenwoordig is, zal hij wel zorgen die bepaling niet te overtreden.

Alinea 3 is eene godsdienstige wimpel, ter kompleteering van de christelijke vlag.

Na den heer van Lynden voerden nog de heeren Wintgens en de Brauw het woord. Dat zij over de zaak in quaestie niet veel nieuws te berde hadden te brengen, mag hun niet ten verwijt gemaakt worden. Doch waar haalt de heer Wintgens het van daan, dat de bijzondere school bij de jeugd den haat van den sektaris zal opwekken, terwijl alleen de gemengde school evangelische verdraagzaamheid en liefde voor anderen zal aankweeken? Uit zulke taal mag men opmaken, dat die heer, begrip van eene wel ingerigte afzonderlijke school geen denkbeeld heeft. Behartiging verdient wat de heer Wintgens vervolgens zeide: „Als de Staat te wapen roept, dan hebben allen gelijkelijk hun bloed veil voor de verdediging van den dierbaren geboortegrond; hun wordt niet gevraagd welke geloofsbelijdenis zij hebben; ook niet als er belastingen te betalen zijn; dan staan ook allen gelijk, en daarom heeft de Grondwet ook gelijke regten en bescherming aan allen toegekend." Om alleen bij [illegible] te blijven, hechten wij aan deze woorden [illegible] vast, dat, daar allen gelijke lasten te dragen hebben, allen gelijke regten bezitten en op gelijke bescherming aanspraak mogen maken, geen hunner dan ook aan het gevaar bloot sta, dat art. 22 der wet voor velen zou kunnen opleveren.

Uit onderscheidene gemeenten der provinciën Noord- en Zuid-Holland, Noord Brabant, Gelderland en Overijssel ontvangen wij berigten omtrent het onweder, dat in den avond en nacht van laatstleden Zondag ook alhier in ontzettende hevigheid gewoed heeft. Wij ontleenen aan deze berigten, voor zoo ver die gisteren door ons nog niet werden medegedeeld, de volgende treurige bijzonderheden. In de gemeente Lage-Vuurst werd de boerenhofstede Splinterberg van den heer jhr. Bosch van Drakesteyn door den bliksem getroffen en met de geheele behuizing in de asch gelegd, vier stuks vee kwamen in de vlammen om; naar men meent, heeft ook te Amersfoort ten gevolge van het weder een vreeselijke brand gewoed. Te Deventer werd men brand gewaar in de rigting van Epe of Heerde. Te Zwolle in de rigting van Wilpe en Appeldoorn. Te Zuidveen werd het huis en de bakkerij van H. W. door een windhoos zwaar beschadigd. Aan de lange Lille boven Egten zijn twee boerenplaatsen geheel en een gedeeltelijk afgebrand, terwijl ook nabij Oosterwolde eene boerenwoning hetzelfde lot ten deel viel. Te Elburg is een in aanbouw zijnde houtzaagmolen door het hemelvuur vernield. Te Waalwijk woedde een voor de te veld staande vruchten noodlottige hagelslag, die de bewoners met schrik en angst vervulde. Te Hoorn heeft men in den morgenstond een prachtigen regenboog, door het licht van de volle maan veroorzaakt, waargenomen. Uit Tiel schrijft men, dat de schade, door den hagel in de gemeenten Varik en Ophemert veroorzaakt, begroot wordt op ƒ40,090. (*H.*)

Mogten al in enkele streken de te veld staande gewassen door vorst of hagelslag hebben geleden, en de blijde hoop van den landman hebben teleurgesteld, zeer verblijdend daarentegen is het van den anderen kant, dat op de meeste andere plaatsen koorn en veldvruchten door den gevallen regen grootelijks verkwikt, allezins gezegend staan. In Zeeland o. a., gelijk ons een ooggetuige berigt, staan tarwe, gerst, haver enz. zoo uitmuntend als men maar zoude kunnen wenschen; zoodat de oudste landlieden getuigen zulks nimmer beter te hebben gezien, en men alzoo eenen zeer overvloedigen oogst mag verwachten. De tarwe inzonderheid is zoo zwaar van aren, dat zij op vele akkers zich moeijelijk overeind kan houden en de beschouwing der veldgewassen zoowel daar als elders, stemt hart tot dankbaarheid aan den gever van alles goeds. (*Utr. Ct.*)

Met zekerheid kan worden medegedeeld, dat het waarborg kapitaal voor den ontworpen spoorweg van Zevenaar naar Rheine, ter som van 3 ton, op 30 Junij is gestort en tevens dat de aandeelhouders op hunne aandeelen reeds 20 pCt. hebben gestort, terwijl het bestuur reeds is gekozen en men op goede gronden gelooft dat de zaak in 1858 voltooid zal zijn. (*Pr. Zw. Ct.*)

In de zitting van den Hoogen Raad der Nederlanden (kamer van vakantie) van heden is behandeld het beroep in kassatie van den heer P. van Helmond, burgemeester der gemeente Sas-van-Gend, tegen een vonnis der regtbank te Goes, waarbij hem zijne vordering is afgewezen, om den naam van den heer van de Wattijne niet op de kiezerslijsten dier gemeente te brengen. De prokureur-generaal van Maanen, zich vereenigende met het gevoelen der Regtbank, heeft gekonkludeerd tot verwerping van het beroep. De uitspraak is bepaald op 14 Julij.

Men schrijft ons uit Vlaardingen dd. gisteren:

„Heden arriveerde de derde haringjager met 63 ton vollen en 63 ton maatjes haring. Dit schip heeft den 30 Junij de vloot verlaten. De kwaliteit van den haring is weder zeer voldoende." (*Amst. Ct.*)

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Dingsdag 7 Julij.

In deze zitting is ingekomen een wetsontwerp, tot voorziening in de finantieele belangen der gemeente Haarlemmermeer met daarbij behoorende Memorie van Toelichting, hetwelk naar de afdeelingen is verzonden.

De beraadslagingen over het wetsontwerp op het lager onderwijs zijn heden voortgezet.

Artikel 21, waarvan de behandeling op gisteren niet afliep, is op nieuw in overweging genomen. Dat artikel betrof de wijze van benoeming van hoofdonderwijzers door den Gemeenteraad uit eene voordragt van zes personen, opgemaakt door burgemeester en wethouders, in overleg met den distrikts-schoolopziener na een vergelijkend examen enz., en de benoeming van hulponderwijzers uit eene voordragt van drie personen, en gaf almede de gevallen op waarin de onderwijzers worden ontslagen en geschorst.

In de zitting van gisteren hadden de heeren Dirks, Bieruma Oosting, Wybenga, Vegilin van Claerbergen, ter Bruggen Hugenholtz en Storm van 's Gravesande voorgesteld, om tusschen de 1ste en 2de alinea eene nieuwe alinea te voegen, van dezen inhoud:

„Waar overeenkomstig art. 30 de kosten van het lager onderwijs komen ten laste van anderen, zijn deze geregtigd zich door eene kommissie van hoogtens drie personen bij het examen te laten vertegenwoordigen. In dit geval wordt de voordragt in overleg met die kommissie opgemaakt."

De heer Gevers Deijnoot had den wensch uitgedrukt om voor de hoofdonderwijzers eene voordragt van slechts drie personen te doen opmaken.

In de vergadering van heden heeft de heer Sloet tot Oldhuis voorgesteld om de hoofdonderwijzers door den Koning te doen benoemen, uit eene voordragt van den Gemeenteraad, [illegible] minstens drie personen, om het vergelijkend examen te doen plaats hebben niet ten overstaan van burgemeester en wethouders of eene kommissie daaruit, maar ten overstaan van den Gemeenteraad en van de plaatselijke kommissie of van afgevaardigden uit die kommissie; alsmede om de voordragt door Gedeputeerde Staten te laten doen, en het proces-verbaal van het gehouden examen, begeleid van hunne opmerkingen, aan den Koning te doen toekomen.

De heer van der Linden deed het voorstel om in de wet niet uit te drukken dat het examen voor de leden van den raad toegankelijk is; maar daarentegen te bepalen dat de leden van den raad tot het bijwonen van dat examen worden uitgenoodigd.

In den loop der beraadslagingen, waaraan deel namen de heeren: Sloet tot Oldhuis, Nolthenius, van Hoëvell, van der Linden, van Nispen van Sevenaer, Mackay, Dullert, Meeussen, ter Bruggen Hugenholtz, Elout van Soeterwoude, Dirks, Bieruma Oosting, Zylker en de minister van Binnenlandsche Zaken, (veranderde deze laatste) de eerste alinea van het artikel in den volgenden zin:

„De hoofdonderwijzers worden benoemd door den Gemeenteraad uit eene voordragt van minstens drie en hoogstens zes personen, opgemaakt door burgemeester en wethouders, in overleg met den distrikts-schoolopziener na een vergelijkend examen, door hem of onder zijn opzigt afgenomen ten overstaan van burgemeester en wethouders, of van afgevaardigden uit hun midden, en van de plaatselijke schoolkommissie, of van afgevaardigden uit die kommissie. De leden van den raad worden tot het bijwonen van dit examen uitgenoodigd.

„Waar overeenkomstig art. 30 de kosten van het lager onderwijs komen ten laste van anderen, en hun regt van medewerking tot de keuze van den onderwijzer tijdens de invoering dezer wet erkend is, kunnen zij zich door eene commissie van hoogstens drie personen bij het examen doen vertegenwoordigen. In dit geval wordt de voordragt ook in overleg met die commissie opgemaakt".

De heeren Dirks (ook namens zijne mede-voorstellers), alsmede de heeren van der Linden en Gevers Deijnoot, verklaarden alstoen hunne wijzigingen in te trekken.

De heer van Hoëvell daarentegen stelde voor om de laatste zinsnede van het regeringsvoorstel weg te laten, en later om de geheele 2de alinea weg te nemen.

Het amendement van den heer Sloet tot Oldhuis werd met 61 tegen 4 stemmen verworpen.

Het amendement van den heer van Hoëvell werd met 46 tegen 18 stemmen aangenomen.

Het gewijzigde regeringsartikel 21 werd daarna zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De heer van Hoëvell droeg voor om tusschen de artikelen 20 en 21 een nieuw artikel te brengen van den volgenden inhoud:

„In gemeenten, waarin wegens de plaatselijke gesteldheid [illegible] dan anders wegens het aantal kinderen noodig zou zijn, kunnen, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten, behalve eene hoofdschool, de noodige hulpscholen worden opgerigt.

„Aan het hoofd der scholen kan een hoofd- of hulponderwijzer geplaatst worden, voor wien het bedrag der jaarwedde ten minste ƒ200 bedraagt."

Op voorstel van den heer van der Linden is de behandeling van dit artikel uitgesteld tot na die van artikel 25.

Daarna zijn de beraadslagingen aangevangen over art. 22, handelende over de wijze waarop het schoolonderwijs moet plaats hebben. Vooraf werd eene korte woordenwisseling gehouden over de vraag, hoe of die overwegingen zouden gehouden worden, en besloten de drie eerste alinea's van het artikel afzonderlijk te behandelen en daarna de vierde alinea op zich zelve.

Over de drie eerste alinea's voerden het woord de heeren Dommer van Poldersveldt, Blaupot ten Cate, van Lynden, Wintgens en de Brauw.

De beraadslagingen zullen op morgen voortgezet worden.

PER TELEGRAAF.

's Hage 8 Julij.

In de zitting der Tweede Kamer van heden is door den heer Dommer van Poldersveldt ingetrokken zijn amendement, toegevende dat dit ook aanleiding tot misbruik in de toepassing zou kunnen geven; doch tevens verklarende tegen de wet te zullen stemmen, als het woord christelijk daarin blijft.

DELFT, 6 Julij. Gedurende eenigen tijd is men druk bezig met het amoveren van de huisjes, die tegen onze Groote Kerk zijn gebouwd en ze niet weinig ontsierden. Van lieverlede komt dan ook weder zeer veel verborgen schoons der oude architektuur aan den dag, en wordt zoowel het uit- als inwendige dier gebouwen verfraaid. (*A. C.*)

's HERTOGENBOSCH, 6 Julij. Een verschrikkelijk ongeluk heeft in kerk van de H. Catharina alhier plaats gehad. Vijf stukadoors en metselaars waren bezig met het schoonmaken der plafonds, toen eensklaps de steiger brak, de stellaadjen nederstortten en de vijf werklieden in den val medegesleept werden. Vier zijn er met meerdere of mindere kneuzingen en wonden, waarvan geene gevaarlijk schijnen, naar huis vervoerd, terwijl de vijfde, G. Kievits, een gehuwd man en vader van twee kinderen, zoo zeer gekwest is, dat er weinig of geene hoop voor het behoud zijns levens overblijft, daar de ruggegraad en het borstbeen gebroken zijn. De oorzaak van dit ongeluk wordt toegeschreven aan het slechte hout en de zwakke zamenstelling van den steiger. (*H.*)

ALPHEN EN RIEL, 6 Julij. Uit de naburige gemeente

Chaam verneemt men, dat de predikant dier gemeente op Zaturdag ll. de klok uit den toren aldaar heeft doen nemen en verkocht. Het gemeente-bestuur zulks ontwaard hebbende, heeft zich daartegen verzet en de klok bij het vervoer in beslag genomen; met belangstelling wordt de uitslag dezer handelingen te gemoet gezien. (*H.*)

DRUNEN, 6 Julij. Ook hier zijn de verpachtingen van hooilanden afgeloopen. Ongeveer 100 bunders in den Baardwijkschen Overlaat, die jaarlijks publiek verpacht werden en in eigendom toebehooren aan den heer Martini, hebben dit jaar ca. *f* 5000 minder opgebragt dan verleden jaar. Onderscheidene bunders werden voor *f* 2 a *f* 3 per bunder verpacht. Men kan hieruit afleiden hoe weinig gras dit jaar op gemelde landerijen gegroeid is. (*N. R. C.*)

ALBLASSERDAM, 5 Julij. Eene vreemde gebeurtenis houdt hier veel menschen bezig.

De scheepmaker v. M. alhier, had voor een schipper een nieuwe schuit gebouwd, en reeds sedert ongeveer een jaar lag die ter aflevering gereed, hetgeen echter niet geschiedde door verschil tusschen aannemer en aanbesteder.

De schuit lag gisteren avond nog in de haven aan de werf vast gemeerd, naast een ander vaartuig, van welke laatste dezen nacht ten drie ure de schipper uit zijn slaap werd gewekt, doordien hij met zijn schuit in de haven lag te drijven. Spoedig ontwaarde hij, dat de meertouwen waren losgesneden en het nieuwe vaartuig, dat tusschen hem en de werf had gelegen, was verdwenen.

Den scheepmaker te wekken en met dezen het verloren vaartuig te gaan zoeken, was het werk van een oogenblik; het vinden echter was niet zoo gemakkelijk, dan nadat men door voorbijvarende schippers op het spoor was gebragt.

Ter aangewezen plaats (een half uur buiten de haven) gekomen vond men het vaartuig, doch tot aan het water afgebrand. (*N. R. C.*)

Men leest in de Tweede Editie van *het Handelsblad:*

LONDEN, 8 Julij. Lord Palmerston heeft verklaard, dat de Regering zich tegen de plannen van den heer de Lessens, tot doorgraving der landengte van Suez verzet, omdat zij strekken om Egypte van Turkije af te scheiden en gevaarlijk zijn voor Britsch-Indië.

Prins Pierre Napoleon is te Plymouth aangekomen.

PARIJS, 7 Julij. In het département de la Somme heeft de regerings-kandidaat, de heer Delamarre, eene nederlaag geleden en is de heer Morgan, kandidaat der oppositie verkozen.

In het dep. Maine et Loire heeft de regerings-kandidaat de meeste stemmen op zich vereenigd.

De *Estafette* heeft eene tweede waarschuwing ontvangen wegens een artikel over de verkiezingen in haar N°. van gisteren.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 6 Julij. De gisteren in de drie kiesdistrikten gehoudene verkiezingen hebben den uitslag gehad dat generaal Cavaignac in het derde kiesdistrikt met 10,950, tegen 9952 stemmen, voor den heer Germain Thibaunt uitgebragt, gekozen is. Het is bijna hetzelfde cijfer, dat de generaal bij de eerste stemming verkreeg, namelijk 10345, zoodat er nu omstreeks 600 meer dan de eerste maal op hem zijn gevallen, terwijl die van de goevernementskandidaat slechts 250 meer waren. Het getal kiezers was bijna hetzelfde.

In het vierde kiesdistrikt was de officiëele kandidaat de heer Varin, die bij de eerste stemming de overwinning behaalde, doch nu heeft de heer Emile Ollivier, de eenige kandidaat der oppositie, 1000 stemmen meer dan hij verkregen.

In het zevende kiesdistrikt is de heer Darimon met 17078 stemmen, tegen 11038, door den heer Lanquetin, de regeringskandidaat erkend, gekozen.

— Alle berigten uit Italië zijn eensluidend omtrent de nederlaag, welke de opstandelingen zoowel in Toskane en Piëmont als in het koningrijk Napels geleden hebben. In dat laatste land is de opstand volkomen gefnuikt, na het bereids vermelde gevecht op de kalabrische grenzen. Vier fregatten kruisen gestadig langs de kust om elke gemeenschap naar buiten te onderscheppen.

— Uit officiëele mededeelingen nopens de gebeurtenissen te Livorno blijkt, dat zij veel ernstiger waren dan te Genua, omdat de insurgenten in eerstgenoemde stad, vrienden onder de bevolking vonden. De tooneelen van moord en doodslag, waarvan de stad het tooneel was, zijn weinig geschikt de zulken als verdedigers der vrijheid te beschouwen die van zoodanige middelen gebruik maken. De aanval tegen Genua, luidens een partikuliere korrespondentie, had slechts ten doel, om zich van eenige forten en het arsenaal meester te maken, wapens en ammunitie de stad uit te brengen, in te schepen en naar Napels (?) te zeilen. De muiters meenden te Genua een duizendtal aanhangers te zullen vinden, doch slechts eenige opgewondenen hebben zich bij hen aangesloten.

— Uit Livorno wordt door een geestelijke dier stad het volgende geschreven: „Gisteren ten zes ure des avonds barstte *una fantasma* van revolutie uit. Men ving aan met het verraderlijk vermoorden van sommige soldaten, en daaraan is een einde gemaakt met eenige geweerschoten, die den dood van dertien mazzinisten en drie soldaten ten gevolge hadden. Er waren bovendien enkele gekwetsten, waaronder één gevaarlijk. De policie is gewaarschuwd en men verwacht eene beweging te Spezzia, Marsa, Carrara, Lucca en ook te Piza."

Het schijnt dat Mazzini werkelijk in Italië is; 't is inderdaad te betreuren dat men niet waakzamer is, immers men zeide te Genua, dat het in geestelijk gewaad en aan boord van een vaartuig der *Messageries* was, dat hij in de stad is gekomen. Het *Journal des Débats* maakte eenige maanden geleden de opmerking, dat het stelsel der paspoorten slechts nadeelig is voor de reizigers is, zonder aan de openbare veiligheid eenigen waarborg te geven; de verschijning van Mazzini in Italië bevestigt die meening.

— Omtrent het bezoek door den Keizer en de Keizerin aan Koningin Viktoria te geven, meldt de *Moniteur Universel*, dat HH. MM. niet verder de reis zullen voortzetten dan tot het eiland Wight.

— Men beweert, dat Prins Petrulla, napelsch minister te Weenen, tijdens zijn verblijf te dezer stede zich met geene politieke zending heeft bezig gehouden, en dat hij slechts den minister van Buitenlandsche Zaken uithoofde van vroegere vriendschapsbetrekking bezocht heeft; zoodat de geruchten van eene zamenkomst met het doel eener toenadering allen grond missen.

— Uit Konstantinopel wordt, dd. 26 Junij, geschreven, dat eene kollektieve Nota den vorigen dag, ter zake der weigering van de kommissarissen van Frankrijk, Rusland, Pruissen en Sardinië, om de te Jassi verschenen verkiezingslijsten te erkennen, door de vertegenwoordigers dier mogendheden aan de Verhevene Porte was overhandigd. Dat stuk behelst een zeer krachtig protest tegen het onwettig en willekeurig gedrag der moldavische overheden, en eindigt met op de Verhevene Porte de verantwoordelijkheid te werpen voor de gevolgen, welke die toestand kan na zich slepen. Lord Stratford de Redcliffe had denzelfden dag een lang onderhoud met den grootvizier, waarschijnlijk ter zake dier Nota, gehouden.

ENGELAND.

LONDEN, 6 Julij. De inscheping van den transatlantischen telegraafkabel aan boord van de *Agamemnon* te Greenwich, wordt zonder oponthoud voortgezet. Gisteren waren reeds 600 mijlen geladen. Ongeveer 2 engelsche mijlen worden in het uur opgerold en den 24sten zal de *Agamemnon* waarschijnlijk geheel gereed zijn om te vertrekken.

— Te Manchester werd Donderdag jl. eene meeting gehouden van liberale kiezers, die zeer ten gunste was van den heer Bright, onlangs in Engeland teruggekeerd. Verscheidene redenaars hebben verklaard dat de uitsluiting van den heer Bright uit het parlement niet alleen een verlies voor Groot-Brittanje, maar voor de geheele wereld is.

— Eergisteren maakte de koningin-moeder van Oude (Audh), vergezeld van den troonopvolger, den zoon des konings van Oude, en van diens broeder, hare opwachting bij koningin Viktoria. De koninklijke familie van Oude begaf zich, in gezelschap van haren tolk (van indische afkomst), naar het Buckingham-paleis. Eene zwarigheid had zich voorgedaan, daar de koningin-moeder niet ongesluijerd wilde verschijnen. Koningin Viktoria had goedgunstig toegestaan dat de indische vorstin zich gesluijerd voor haar zou vertoonen. De koningin-moeder gaf aan Groot-Brittanjes gebiedster een eigenhandigen brief van haren zoon den koning van Oude.

— Volgens berigten van verscheidene engelsche officieren, uit Oost-Indië te Southampton aangekomen, bevond zich Calcutta in een soort van staat van beleg. Onder de inboorlingen in geheel Indië moet de overtuiging heerschen, dat de britsche heerschappij in Hindostan nog dit jaar een einde zal nemen. Men gelooft, dat de koninklijke familie van Oude de hand in den opstand der Sepoys gehad heeft en beschouwde de bewerde ergernis, welke men aan de godsdienstige vooroordeelen der inlandsche soldaten zou gegeven hebben, als een voorwendsel waarvan de hoogere klassen zich bediend hadden, om het misnoegen der mindere gaande te maken. In het prezidentschap Madras heeft de muiterij een anti-engelschen invloed voor minder sterk dan in het prezidentschap Calcutta. In Bombay moet de britsche magt verzekerd zijn. Aldaar wonende talrijke inlandsche partikulieren van invloed zijn ijverige aanhangers der britsche heerschappij.

De oost-indische dagbladen dringen sterk aan op het aanleggen van spoorwegen.

— Op Maltha lagen 8 en Gibraltar 7 regementen waarvan vele terstond over Egypte naar Indië gezonden konden worden, wanneer de omstandigheden dit vereischen mogen.

— Te Alexandrie lag geen enkel britsch oorlogschip om depeches uit Indië over te brengen, voor het geval dat eene buitengewone stoomboot te Suez mogt aankomen, doch voortdurend deden fransche en oostenrijksche stoomboten Alexandrië aan, en deze konden des noods gehuurd worden om goevernements-dépêches naar Marseille over te brengen.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 5 Julij. De duitsche kabinetten, den tijd nog niet hebbende gehad, om met elkander overeen te komen, hebben tot hiertoe geen besluit genomen, hoe de deensche Nota te ontvangen. Intusschen leest men in de *Börsenhalle*, dat het oostenrijksche goevernement tot Pruissen een dringende Nota zou rigten, ten einde het tot een noodzakelijken en kollektieven stap ten aanzien van Denemarken uit te noodigen.

— Zondag jl. heeft Keizer Alexander Wildbad verlaten, om den Koning van Wurtemburg te Baden en aan de groothertogelijke familie van Baden te Karlsruhe een bezoek te geven.

De keizer en de keizerin van Rusland zijn te Frankfort aangekomen. Zij hebben aan de russische ambassade het onbijt gebruikt en zijn met een specialen trein weder vertrokken, om zich naar Kissingen te begeven.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 8 Julij.

ONDERTROUWD (5 Julij): J. B. H. Laubahr met M. G. H. Rohling, van Neuenkirchen.

BEVALLEN (4 Julij): H. J. Wijnand, geb. Gerritsen, D. - C. T. Brumund, geb. Kuyper van Harpen, Z. — (5 Julij): W. Luber, geb. Souman, Z. - J. D. van der Hont, geb. Vorst, Z. - J. M. van Starckenborg van Straten, geb. Bruinier, Z. - M. de Sain, geb. Phlippeau, Z. - I. Bothe, geb. Moormann, Z. — (6 Julij): E. Rohling, geb. Berger, Z. - F. T. G. W. Roeters van Lennep, geb. van Marle, Z.

OVERLEDEN (3 Julij): C. E. Stuve, 10 w. - J. A. Rensen, 71½ j. - A. F. Ratte, 42 j. - C. de Vries, 31 j.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 6 Julij. Smith, Rockliff, Soerabaya. - Engelsman, Schuringa, Rio-Janeiro, l. v. Falmouth.

HELVOET, 6 Julij. Gali, Recurso, Manzanilla. - Prince, Resolute, New-Orleans.

BROUWERSHAVEN, 6 Julij. Bourse Wils, Guurtje en Maria, Batavia naar Rotterdam.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 8 Julij, in lading naar:

Keulen.	J. Vogels, Cöln, N°. 14.
Ludwigh. en Manheim.	J. H. Disch, Nur nicht Augstlich.
Mannheim.	M. Buchner, Harmonie.
Mainz.	J. Sinzig, Maintz N°. 1.
Ruhrort.	A. Meijer, Mozart.
Keulen.	A. Deinum, Stad Amsterdam.
Ordingen en Ruhrort.	G. Spiering, Geerdina Adriana.
Frankfort.	G. Caldenhoven, Frankfort N°. 25.
Duisburg.	J. H. W. v. Boven, Niederrein N°. 4.
Weesel.	A. Meijer, Mozart.
Dusseldorp.	M. Meeuwsen, Niederrein N°. 5.

AMSTERDAM, 3 Julij, vertrokken naar:

Frankfort.	H. Scholten, Frankfort N°. 11.
Duisburg.	F. J. Ermeling, Rotterdam.
Dusseldorp.	E. van Stuivenberg, Niederrein N°. 6.

Rijnhoogte ARNHEM, 7 Julij 1 el 39 duim.
KEULEN, 7 » 8 vt. 0. »

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 7 Julij. Gerst. Verkocht: 12/72 w. Libau *f* 252 6/w. — Moutwijn *f* 20,—; Jenever *f* 25,50; Amst. Proef *f* 26,75, per ned. vat zonder fust, zonder de belasting; Spoeling *f* 0,50 per ketel.

Wisselkoers

Parijs	2/m.	*f* 55⅞	Livorno	[illegible]	39½
»	zigt	» 56⅛	Napels	[illegible]	88
Bordeaux	2/m.	» 55½	Petersburg	[illegible]	181½
»	zigt	» 55⅞	Weenen	6/w.	38¼
Madrid	3/m.	[illegible]	Augsburg	»	35 5/16
Cadix	»	240	Frankfort	»	99⅛
Seville	»	237	Hamburg	2/m.	35 5/16
Bilbao	»	237	»	zigt	35⅝
Lissabon	»	40⅛	Londen	2/m.	11,72½
Porto	»	40⅛	»	zigt	11,85
Genua	2/m.	45½	Rotterdam	»	½

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 7 Julij. Belg. Int. 2½ pc. 56½p; Obligatiën 4½ pc. 97⅞; Spanje 1¼ pc 23 5/16; Binnenl. 3 pc. 38½; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Met. 5 pc. 80½; id. Nationale 82½.

PARIJS, 7 Julij. Fransche 4½ pc. 92,40; 3 pc. 67,20; 4½ pc. Spanje 23½, 3 pc. id. 37, 5 pc. Met. —; Rom. Leen. —.

MADRID, 6 Julij. 3 pc. Schuld 39.—; id. 1½ pc. 25,80.

LONDEN, 7 Julij. Cons. 92⅞; Spanje buit. 3 pc. 41⅞.

Id. 1½ pc. 25½; Rusl. 5 pc. 109½; id. 4½ pc. 96; Holl. 4 pc. 98; id. 2½ pc. 64; Sard. 5 pc. 89½; Braz. 101; Peru 4½ pc. 82½; Gren. uitg. 6¼; id. werk. 22½; Mexiko 3 pc. 22⅝; Portugal 3 pc. 48½; Ecuador 14½; Venezuela 36; Wissel op Amst. 12.—; Hamburg 13.08¼.

WEENEN, 7 Julij. Met. 5 pc. 84; Nationale 85⅛; Bank-Aktiën 1010; Credit Anst. 240½; Wissel op Londen 10.09; Amst. —; Parijs —; Goud 7½; Zilver 4⅛.

BERLIJN, 6 Julij. 3½ pc. Pr. Staatsch. 99¾; 4½ pc. Rusland —; id. 5 pc. 107¼.

BERLIJN, 7 Julij. 4½ pc. Pr. Staatsch. 99⅝; 5 pc. Rusland 107¼; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 18¼; Amst. kort 140½; Hamb. 150⅛; Petersburg 104⅞.

HAMBURG, 7 Julij. Spanje 3 pc. —, id. 1¼ pc. 24; Rusl. 5 pc. 102; 4½ pc. 91¾; 3 pc. Mexikanen 9⅞; Noord-Duits. bank 94; Wissel op Londen 3/m. 13.03½; id. kort 13.0½; Amst. 36.40.

FRANKFORT, 7 Julij. 5 pc. Met. 80; 1¼ pc. Spanje binnenl. 25½; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN

Fonds	Rente	6 JULIJ 4½ u. gebl.	7 JULIJ 4½ u.			gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.			„		
Nederl. Bank	4 „					
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	63¾	63½	a	63 1/16	63½
Dito Dito	3 „	77	76⅞	„	76 15/16	
Dito Dito	4 „	96¼	96⅛	„	96¼	96⅛
Amortis. Syndik.	3½ „	91¼	91⅛	„	91 3/16	
Aand. Handel-Maatsch.	4½ „	159¼	158½	„	159⅛	159⅛
Oost-Ind Leening	4 „	95⅛	95	„		
Aand. Holl. Spoorweg.				„		
Leening idem	4½ pCt.			„		
Aand. Rijnspoorweg	4½ „	101		„		
Maatschappij van Weld.	4 „	63	62½	„		
België, Cert. Adm. B. bk.	2½ „			„		
Dito bij *Rothschild*	2½ „	53⅛	53⅛	„		
Frankrijk, Certifikaten	3 „			„		
Spanje, Obligatiën	1¼ „	25⅝	25½	„	25 9/16	
Dito	3 „	43	43	„		
Dito Binnenl.	3 „	38½	38 1/16	„	38⅛	38⅛
Amortisable Schuld		5½		„		
Bewijzen Coupon		6¼	6⅛	„	6 3/16	6⅛
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	46 5/16	46⅛	„	46¼	46⅛
Dito 1856	3 „	45½	45⅜	„	45½	45 7/16
Dito Uitgestelde		25¾		„		
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 pCt.	105⅝	105½	„		
Dito bij idem 1828/1829	5 „	103¾	103¾	„		
Cert. bij idem 1831/1833	5 „		95¾	„		
Dito bij idem 1840	4 „	88⅝	88⅛	„	88¼	88 5/16
Dito bij *Stieglitz*	4 „	88⅛	88	„	88⅛	88⅛
Dito Nieuwe	4 „	86⅞	86⅞	„		
Dito 5de Serie	5 „	98		„		
Dito 1855, 6de Serie	5 „	99⅞	99 15/16	„	99⅞	99⅞
Dito adm. te Hamburg	5 „					
Dito dito te Londen	5 „			„		
Dito dito dito	4½ „	97	96¾	„		
[illegible]						
Certificaten [illegible]						
Polen, Aand. 1835, fl. 500	*f*	154½		„		
Obligatiën	4 pCt.	80⅞	80¾	„		
Pruissen, Obligatiën	4½ „			„		
Aandeelen 1854	3½ „	213		„		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 „		78½	„		
Dito dito	4 „		62 1/16	„		
Dito Metalliek	5 „	77 1/16	76 15/16	„		
Dito Rente Amsterdam	5 „	88⅝	87¾	„	88 5/16	87¾
Dito Nationale 1854	5 „	78¾	78⅝	„	78½	78 7/16
Dito dito	2½ „	39 1/16	39¾	„	39⅞	
Weener Bank-Aktiën	*f*		1167	„		
Dito Aand. fl. 250, 1839	„	320		„		
Dito dito „ 250, 1854	4 pCt.		318½	„	319	
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5 „			„		
Dito bij *Rothschild*	5 „			„		
Denemarken, Oblig. te Lond.	5 „	99½		„		
Dito	3 „					
Braziliën, Geldl. 1824 v. £ 100	5 „		99¼			
Dito 1839 van £ 100	5 „			„		
Dito 1843 „ £ 100	5 „			„		
Dito 1852	4½ „		94¾	„		
Sardinie	5 „			„		
Peru, Geldl. 1854	4½ „	80	80⅛	„	80½	
Dito te Parijs			57½	„	58	
Ecuador, Oblig. 1855		14½	14	„		
Venezuela, dito 6 pCt. thans	4½		33¾	„		
Dito Uitgestelde	2 „			„		
Grenada, Obligatiën	3¼ „	22⅛	21⅞	„	22	22
Dito Uitgestelde		6⅝	6 5/16			
Mexiko dito	3 „	22	22⅛	„	22¼	
Nrd-Amer., Ph. *Hope en C*, Lr. A	*f*			„		
Dito dito	„ B			„		
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.			„		
Amerik. Bank-Aktiën				„		
Illinois Spoorweg-Aandeelen		121	120	„	121	
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	93¾	92¾	„	93	93
Louisiana	5 „	100	99⅞	„		
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5 „	5 1/16	5¼	„		

Russ. Spoorw. 76¾, 77.

De markt verkeerde over het algemeen in eene flaauwere stemming, met levendigen handel in oostenrijksche, spaansche en russische fondsen.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt. Prolongatie 3½ pCt., Diskonto 4 pCt.

Advertentiën.

(3437) **F. J. VAN PELT**, Apotheker te Nijmegen, [illegible] tegen 1°. Augustus of later, een **Leerling**, [illegible] of **Iemand** die wenscht zich verder in [illegible] te bekwamen. Er is gelegenheid **Schei-, Kruid-** en [illegible]**kundig Onderwijs** te erlangen. Brieven [illegible]

(3438) In de **Negotiatie**, ten laste der R. C. Onze Lieve Vrouw-Kerk alhier, zijn **UITGELOOT** de Aandeelen N°. **72** en N°. **49**, waarvan de uitbetaling zal geschieden primo September e. k. tegen overgifte van genoemde aandeelen, met derzelver onverschenen Coupons, bij den Zeer Eerw. Heer Pastoor aan de Wijnhaven.

ROTTERDAM, 7 Julij 1857.

(3432) Een **Heer & Jufvrouw**, die zich in de volkrijke gemeente Uden (Noord-Brabant) van een goed **Kosthuis** wil voorzien, kan over twee nette vrije **Kamers** beschikken, tegen matig kostgeld, zijnde in de kom aan den Klinkerweg gelegen. Hiertoe inclinerende adressere zich bij den Boekhandelaar P. STEENBERGEN aldaar. Brieven *franco*.

Te Huur:

In een der aangenaamste aan den straatweg gelegen Dorp in Noord-Brabant, in de nabijheid van 's Bosch, een of twee net gemeubileerde **Kamers**, voor een bejaarde Heer van de R. K. Godsdienst, met Kost en Bewassching, gezellig verkeer en vrije wandeling in den tuin, bij deftige burger lieden, digt bij de R. K. Kerk. Te bevragen onder de letters C. S. Brieven *franco* bij den Boekhandelaar P. N. VERHOEVEN te 's Bosch. (3434)

De ondergeteekende verklaart, dat in den laatsten tijd alhier vele kinderen door mazelen en roodvonk werden aangetast, aan wier herstel de ouders dikwijls twijfelden; en dat velen der aangetaste kinderen door het bijzonder geneesmiddel van Dr. LANG in zeer korten tijd genezen zijn.

Pflaunloch, T. JOSEPH KöHLE.
15 April 1814. Burgemeester.

De ondergeteekende, bij UWelEd. Zeer Gel. geheel onbekend, maar sedert lang met de meeste hoogachting en dankbaarheid jegens U vervuld, gevoelt zich genoopt, U het volgende getuigenis toetezenden.

In Februarij j.l. werd ik, 35 jaren oud zijnde, en in het genot van eene goede ligchaamsgesteldheid, plotseling door de jicht aangetast, welke mij zoo hevig aangreep, dat ik 9 maanden achtereen niet gaan, staan of zitten kon; alle voedsel moest mij als een kind toegediend worden; gedurende al dezen tijd ontvlood mij de slaap, en de smart was ondragelijk, alle middelen der kunst werden vruchteloos aangewend, en mijne bewegingslooze extre[illegible] verklaard.

In dezen treurigen toestand sprak mij een mijner vrienden over Uw middel, waarop ik onmiddelijk besloot ook dit nog te beproeven; ik had nog geene afdeeling van Uwe pillen gebruikt, of ik gevoelde reeds beweging in de extremiteiten; ik beproefde te loopen, en het ging; bemoedigd ging ik met het gebruik der pillen voort, en mijne herstelling vorderde dagelijks zoozeer, dat ik mij tegenwoordig, buiten eene nog overgeblevene zwakheid in de voeten, volkomen gezond en tot de voorzetting van de dienst bekwaam gevoel.

Mijne genezing verwekte bij mijne Collega's, die mij behandeld en als ongeneeslijk verklaard hadden, en bij mijne overige bekenden, algemeene verwondering, en ik verzekerde hen, dat ik de terugkeer mijner gezondheid alleen aan Uwe pillen te danken had, zoo als ik bij deze overeenkomstig de waarheid openlijk verklaar.

Bamberg, WILDERMANN,
27 November 1820. Bat. Dokt. bij 't 2e Huzaren-Regim.

De in alle Duitsche landen zoo gunstig bekende **PILLEN** van den Beijerschen Geneesheer Dr. MATHIAS LANG, zijn ook hier door bemiddeling van het **VERKOOPHUIS**, en de bekende Depôts voor 75 Cent en *f* 1.40 het Doosje te verkrijgen. Zij genezen Maagkramp, afwisselende heete en koude Koortsen, pijn in de Leden, Podegra, Klierziekte, Waterzucht, Geelzucht, Duizelingen, Aambeijen, Hypochondrie, Zinkingstoffen, Verzwergingen, Beenetters, Buikloop, Pokken, Mazelen en Roodvonk, Griep, St. Vitus-Dans, Braakloop en nog andere Ziekten, die in het Boekje opgenoemd worden. Tegen *Podegra*, *Stijfte in de Leden* en *Verlammingen*, zijn zij met goed gevolg gebruikt. De Brochure is in het **VERKOOPHUIS**, en de bekende Depôts te verkrijgen. (3394)

De Pillen van Holloway zijn een uitmuntend middel in gevallen van Galziekte. G....., n. L....., te Bloemendaal, was behept met een galachtig gestel, neusbloeden en bedorven maag, hetwelk zijne spijsvertering zeer hinderlijk was, en hem dikwijls weken lang het bed deed houden. Hij bezigde een aanzienlijk aantal geneesmiddelen, waardoor zijn toestand zelfs nog verslimmerde. Zijn broeder beval hem vervolgens de Pillen van Holloway aan; hij nam dezelve en na zes weken tijds was hij, volgens zijne eigen woorden zoo volmaakt hersteld, dat hij nooit meer zonder dit geneesmiddel bij voorkomende gelegenheid wil zijn.

Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 22.95.

(3430) B. DEKEMA te Utrecht, heeft uitgegeven en bij C. L. VAN LANGENHUYSEN te Amsterdam en verder alom verkrijgbaar gesteld:

DE WOUDLOOPER,

SCHETSEN EN TAFEREELEN UIT DE WOUDEN EN PRAIRIËN VAN AMERIKA VAN

GABRIEL FERRY,

Gedurende zeven jaren bewoner van Amerika. Tweede druk, versierd met 12 keurig gekleurde kopergravuren, 2 deelen. Prijs . . . . . . *f* 3.90.

Elegant gebonden in geheel rood linnen met gouden stempels is de prijs . . . . *f* 4.50.

☞ De eerste druk van dit belangrijk werk, die *f* 5.80 kostte, en dan nog wel zonder platen, was binnen het jaar geheel uitverkocht.

Deze 2e druk, in het formaat van Conscience en Snieders werken gedrukt, verdient geen mindere belangstelling voor liefhebbers van onschadelijke en tevens hoogst boeiende lectuur.

(3426) In den Atelier van gewijde Beeldhouwkunst der Heeren P. CUYPERS & F. STOLTZENBERG te Roermond, is vervaardigd:

HET WELGELIJKEND BUST

VAN

Zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid

MONSEIGNEUR ZWIJSEN,

Aartsbisschop van Utrecht,

en bij hen zoo als ook voor:

Het Aartsbisdom Utrecht bij Wed. VAN ROSSUM, Boek[illegible]

Het Bisdom Haarlem bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Boekhandelaar te Amsterdam.

Het Bisdom 's Bosch bij P. N. VERHOEVEN, Boekhandelaar te 's Bosch.

Het Bisdom Breda bij HERMANS, Boekhandelaar te Breda verkrijgbaar, tegen den prijs van 8 gulden.

Hetzelve met een daartoe passende console met rijk loofwerk 12 gulden.

(3408) Door A. M. VAN DIJK, Boekhandelaar te Delft, is, op last van Z. D. H. den Bisschop van Haarlem, uitgegeven:

I. **Inlichtingen omtrent de Inrigting en Zamenstelling der Jaarlijksche**

BEGROOTING en REKENING

WEGENS DE

INKOMSTEN EN UITGAVEN

DER

PAROCHIALE KERKEKASSEN,

in het Bisdom van Haarlem.

Prijs 50 Cents.

II. **Idem der Jaarlijksche**

BEGROOTING en REKENING

[illegible] van het

PAROCHIAAL ARMBESTUUR.

Prijs 60 Cents.

III. Een Stel **Lijsten** van de **Begrooting**, de **Rekening** en de **Inventarissen** der **Parochiale Kerkekassen.** Prijs 60 Cents.

IV. Een Stel **Lijsten** van de **Begrooting**, de **Rekening** en de **Inventarissen** van het **Parochiaal Armbestuur.** Prijs 60 Cents.

Mede in dépôt gesteld bij de Boekhandelaren C. L. VAN LANGENHUYSEN te *Amsterdam* en Gebroeders J. & H. VAN LANGENHUYSEN te *'s Hage.*

Ook is bij bovengenoemden te verkrijgen:

DUTRIPON, **Concordantiæ Bibliorum Sacrorum**, in groot 4°, voor den verminderden prijs van *f* 9.00, in 9 Livraisons, en gebonden in heel leder [illegible]

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker [illegible]